

TACTICAL COMBAT CASUALTY CARE COURSE

МОДУЛЬ 05: ОЦІНКА ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ

Committee on
Tactical Combat
Casualty Care
(CoTCCC)

TCCC РІВЕНЬ 1
Усі військовослужбовці

TCCC РІВЕНЬ 2
Боець-рятувальник

TCCC РІВЕНЬ 3
Бойовий медик

TCCC РІВЕНЬ 4
Бойовий парамедик

ДОПОМОГА ПОРАНЕНИМ В УМОВАХ БОЙОВИХ ДІЙ (ТССС) НАВЧАННЯ, ЗАСНОВАНЕ НА ЕТАПНОСТІ

ПЕРШИЙ ЕТАП МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

НЕМЕДИЧНИЙ ПЕРСОНАЛ

УСІ
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ

ASM

БОЄЦЬ-
РЯТУВАЛЬНИК

CLS

МЕДИЧНИЙ ПЕРСОНАЛ

БОЙОВИЙ
МЕДИК

СМС

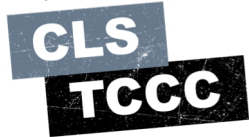

БОЙОВИЙ
ПАРАМЕДИК

СРР

◀ ВИ ТУТ

СТАНДАРТИЗОВАНИЙ СПІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

ОЦІНКА ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ

КІНЦЕВА НАВЧАЛЬНА ЦІЛЬ

6. Згідно з бойовим або небойовим сценарієм виконати Оцінку травм у тактичних умовах відповідно до Настанов Комітету з допомоги пораненим в умовах бойових дій (CoTCCC)

- 29. Продемонструвати методи оцінки реагування пораненого.
- 30. Визначити поширені причини зміни психічного стану в бойових чи небойових умовах.
- 31. Визначити важливість роззброєння та вилучення засобів зв'язку пораненого зі зміненим психічним станом.
- 32. Визначити важливість і методи спілкування з пораненим під час допомоги в польових умовах.
- 33. Продемонструвати спілкування з пораненим під час допомоги в польових умовах.
- 34. Продемонструвати застосування засобів індивідуального захисту під час допомоги в польових умовах.
- 35. Продемонструвати Оцінку травм у тактичних умовах в належному порядку, використовуючи послідовність MARCH PAWS відповідно до Настанов CoTCCC.
- 36. Продемонструвати відповідні дії та втручання, які використовуються під час оцінки пораненого для надання допомоги відповідно до Настанов CoTCCC.

8 ПРОМІЖНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ

● Теоретична навичка

● Практична навичка

ДОПОМОГА В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ MARCH PAWS

CLS
TCCC

ЗАГРОЗЛИВІ ДЛЯ ЖИТТЯ

- M** **MASSIVE BLEEDING** **Пріоритет #1**
Масивна кровотеча
- A** **AIRWAY**
Дихальні шляхи
- R** **RESPIRATION (*breathing*)**
Дихання
- C** **CIRCULATION**
Кровообіг
- H** **HYPOTHERMIA/HEAD INJURIES**
Гіпотермія / травми голови

ПІСЛЯ УСУНЕННЯ ЗАГРОЗИ ДЛЯ ЖИТТЯ

- P** **PAIN**
Знеболення
- A** **ANTIBIOTICS**
Антибіотики
- W** **WOUNDS**
Рани
- S** **SPLINTING**
Шини

CLS

TCCC

ЯК ПРОВЕСТИ ОЦІНКУ ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ: ВІДЕО

Переклад tccc.org.ua

ШВИДКА ОЦІНКА ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ: ПЕРЕСТРІЛКА, ПОРАНЕНІЙ У СВІДОМОСТІ. ВІДЕО

CLS

TCCC

ШВИДКА ОЦІНКА ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ: ВИБУХ, ПОРАНЕНИЙ БЕЗ СВІДОМОСТІ. ВІДЕО

Переклад tccc.org.ua

ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ (ЗІЗ)

Як запобіжний захід, рятувальник повинен одягнути **безлатексні** рукавички, коли це можливо

ОГЛЯД НА НАЯВНІСТЬ МАСИВНИХ КРОВОТЕЧ

Початкова оцінка стану пораненого починається зі швидкого (з голови до ніг) огляду на наявність нерозпізнаної загрозової для життя кровотечі

- Перевірте шию, пахови та пах
- Перевірте ноги, руки, живіт, грудну клітку (ковзними рухами) і спину

CLS
TCCC

МАСИВНА КРОВОТЕЧА

ШВИДКО ІДЕНТИФІКУЙТЕ ЗАГРОЗЛИВУ ДЛЯ ЖИТТЯ МАСИВНУ КРОВОТЕЧУ

ЯСКРАВА ЧЕРВОНА КРОВ

пульсує або фонтанує, чи рівномірно швидко витікає з рани

Верхній одяг або пов'язка на рані стають **ПРОСЯКНУТІ КРОВ'Ю**

ЯСКРАВА ЧЕРВОНА КРОВ

витікає на підлогу

АМПУТАЦІЯ
руки або ноги

ВАЖЛИВО! Поранені з тяжкими травмами можуть стекти кров'ю та померти за **3 хвилини**

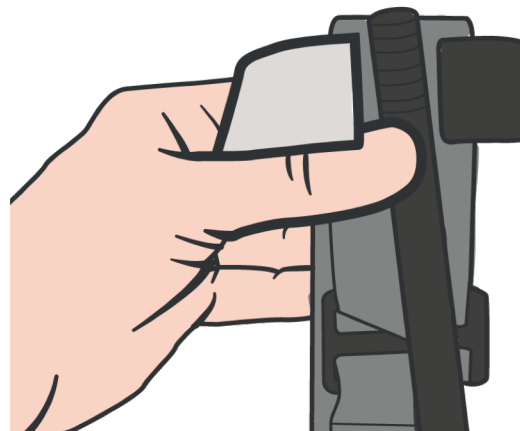

MARCH

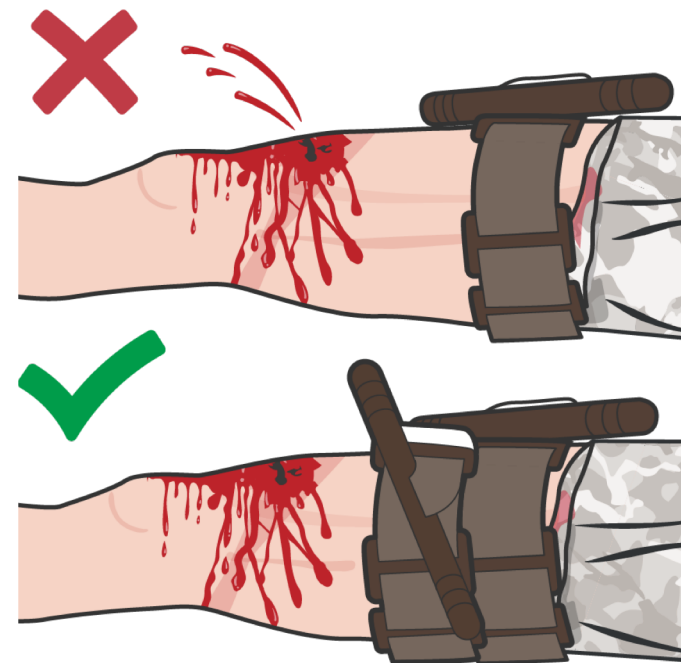
ЗУПИНКА МАСИВНОЇ КРОВОТЕЧІ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

ЗУПИНКА КРОВОТЕЧІ

Огляньте пораненого, шукаючи інші джерела кровотеч; зупиніть усі загрозові для життя кровотечі

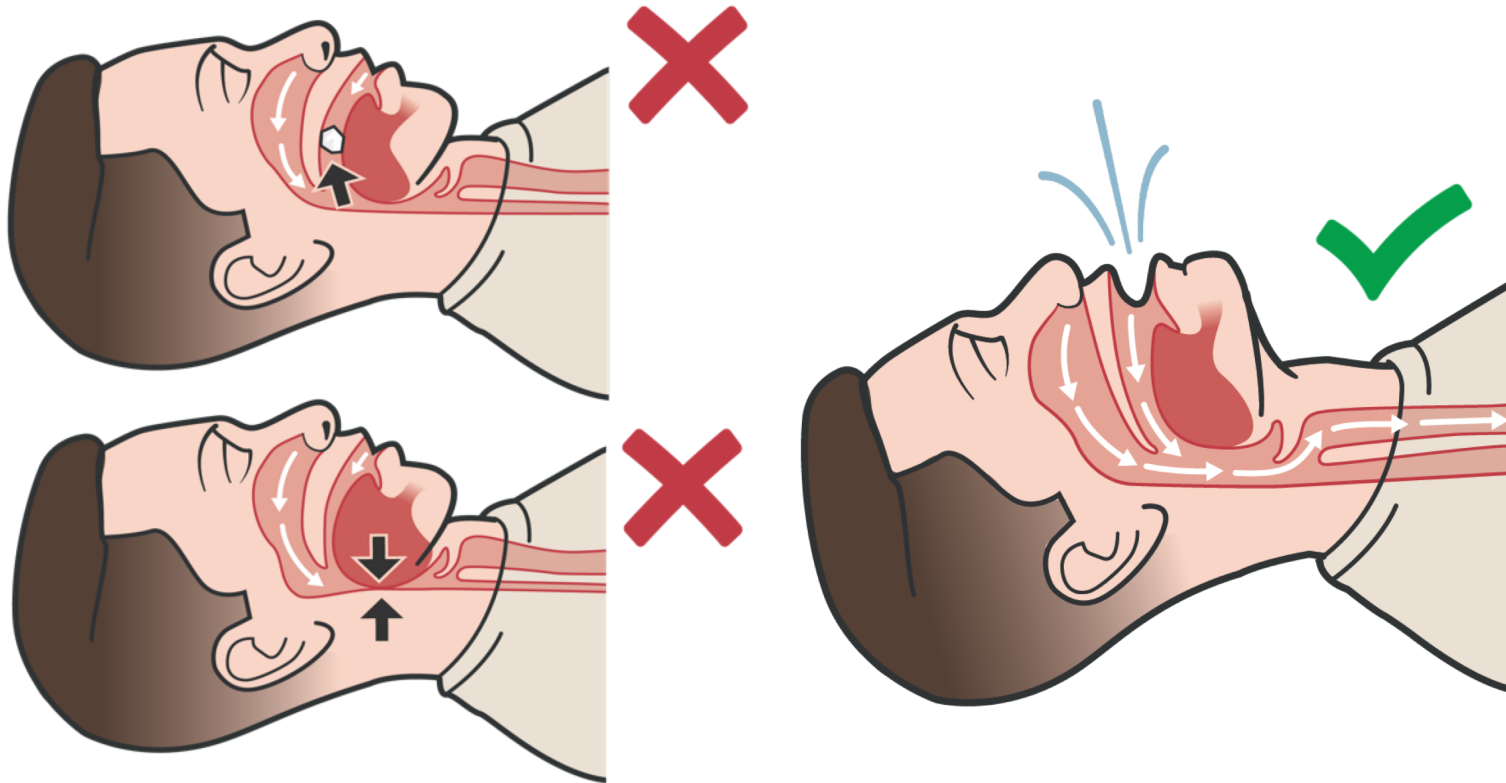
Якщо цього ще не було зроблено, для зупинки небезпечної для життя кровотечі з кінцівки накладіть рекомендований CoTCCC турнікет на 5-8 см вище джерела кровотечі безпосередньо на шкіру

Оцініть втручання, проведені у фазі Допомоги під вогнем. Якщо кровотеча не зупинена першим турнікетом, накладіть другий впритул до першого

ДИХАЛЬНІ ШЛЯХИ

ВИЗНАЧЕННЯ **ОБСТРУКЦІЇ** ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

ОЗНАКИ ТА СИМПТОМИ НЕПРОХІДНИХ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ:

- Пораненому важко дихати, він вказує, що йому щось заважає
- У постраждалого в горлі хрипить або булькає
- У верхніх дихальних шляхах видно кров або сторонні предмети
- Серйозна щелепно-лицева травма

ВАЖЛИВО! Видаліть пальцями усі видимі предмети, проте не робіть цього наосліп

MARSH

ВІДНОВЛЕННЯ ПРОХІДНОСТІ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

ЯКЩО У **ПОРАНЕНОГО** НЕМАЄ ОБСТРУКЦІЇ, ВИ МОЖЕТЕ ЗАСТОСУВАТИ ТАКІ МАНЕВРИ:

Якщо поранений неpritомний, його язик може розслабитися, "запасти" і таким чином перекрити дихальні шляхи

РОЗГИНАННЯ
ГОЛОВИ ТА
ВИВЕДЕННЯ
ПІДБОРІДДЯ

ВИВЕДЕННЯ
НИЖНЬОЇ
ЩЕЛЕПИ

M A R C H

Якщо ви підозрюєте травму шиї чи хребта, використовуйте прийом виведення нижньої щелепи

ВІДНОВЛЕННЯ ПРОХІДНОСТІ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ

ЗРУЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ / СТАБІЛЬНЕ БОКОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

Поранені з **серйозними травмами обличчя** часто можуть забезпечити собі прохідність дихальних шляхів **сидячи та нахилившись уперед**

Допоможіть притомному пораненому зайняти положення, в якому він **ЗМОЖЕ ЛЕГШЕ ДИХАТИ**

Непритомних поранених, які не перебувають у стані шоку, слід покласти у **СТАБІЛЬНЕ БОКОВЕ ПОЛОЖЕННЯ**

MARCH

ОЦІНКА ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ

ДИХАННЯ

Частота дихання
(стежите за дихальними рухами)

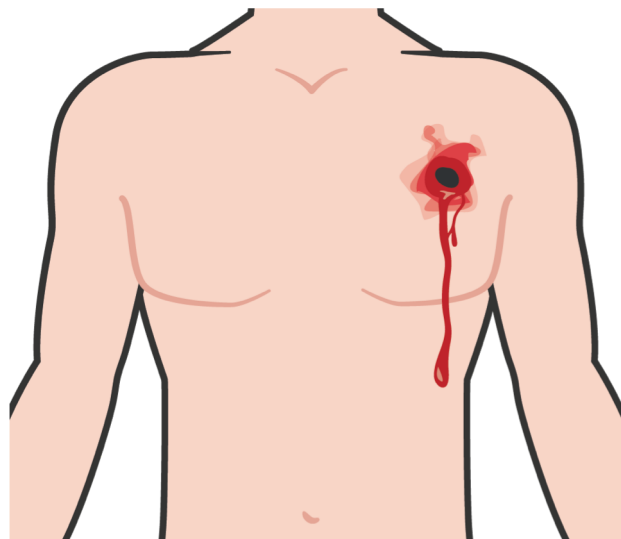

Рівень свідомості

M A R C H

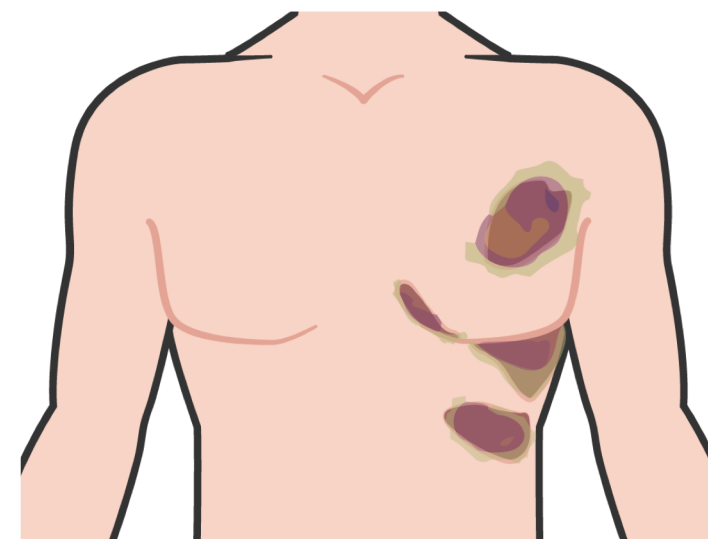
ОЦІНКА ТА НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ДИХАННЯ ПІД ЧАС ДОПОМОГИ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

ТРАВМИ ГРУДНОЇ КЛІТКИ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ ЖИТТЮ

Огляньте грудну клітку, шукаючи:

- кульові чи осколкові поранення
- тупі травми
- синці та забої
- будь-яку деформацію грудної клітки

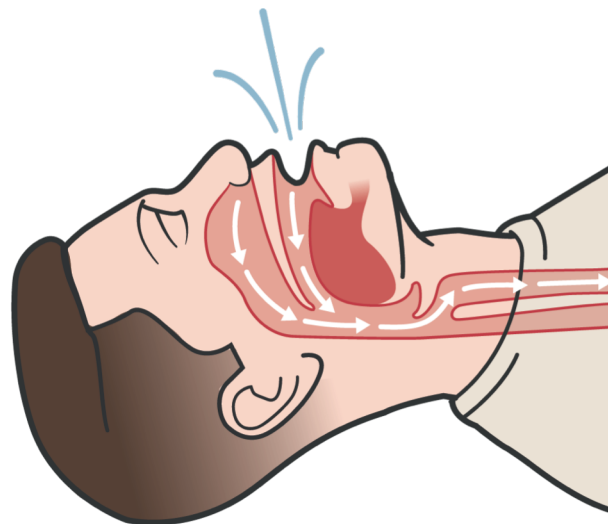
При проникаючих травмах грудної клітки використайте оклюзійну наліпку (за можливості, з клапаном)

M A R C H

CLS
TCCC**КРОВООБІГ****ПЕРЕВІРТЕ ПОПЕРЕДНЬО ПРОВЕДЕНІ ВТРУЧАННЯ****M**

Повторно оцініть ефективність **усіх** застосованих засобів для зупинки масивної кровотечі

A

Повторно оцініть прохідність дихальних шляхів

R

Повторно оцініть дихання

MARCH

КРОВООБІГ

ОСНОВНІ ОЗНАКИ **ШОКУ**

ОЗНАКИ ТА СИМПТОМИ ШОКУ:

- Сплутана свідомість
- Прискорене дихання
- Спітніла, холодна, липка шкіра
- Блідий/сірий колір шкіри

- Слабкий або відсутній пульс на променевій артерії
- Нудота
- Сильна спрага
- Значна крововтрата

ГІПОТЕРМІЇ

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ГІПОТЕРМІЇ

Якомога швидше заберіть постраждалого із землі на ізольовану поверхню

Набагато легше запобігти гіпотермії, ніж лікувати її! Розпочніть заходи з попередження гіпотермії якомога швидше

Зменшення температури тіла негативно впливає на згортання крові, збільшуючи ризик кровотечі

Втрата крові може спричинити суттєве зниження температури тіла навіть у спекотну погоду

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ:

Гіпотермія може виникнути навіть у спеку! Її потрібно попередити!

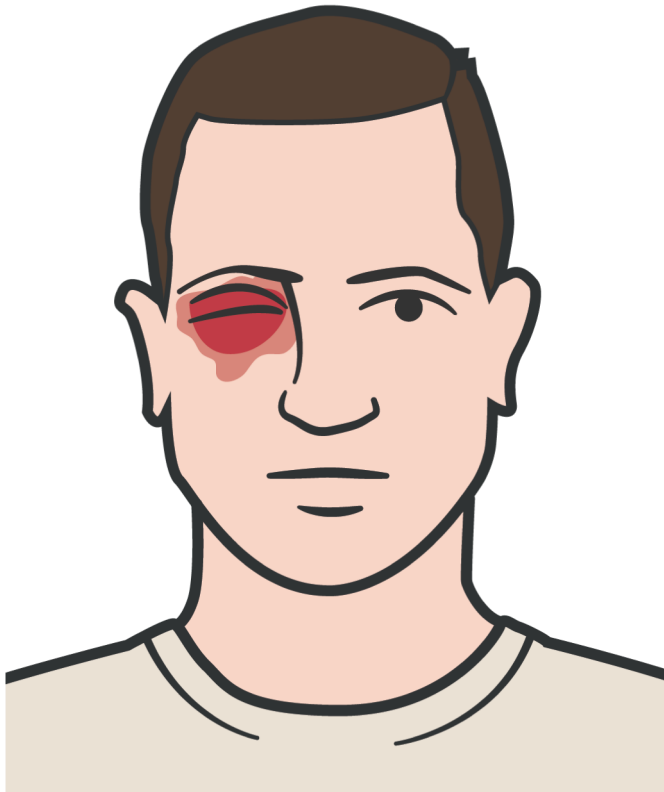
M A R C H

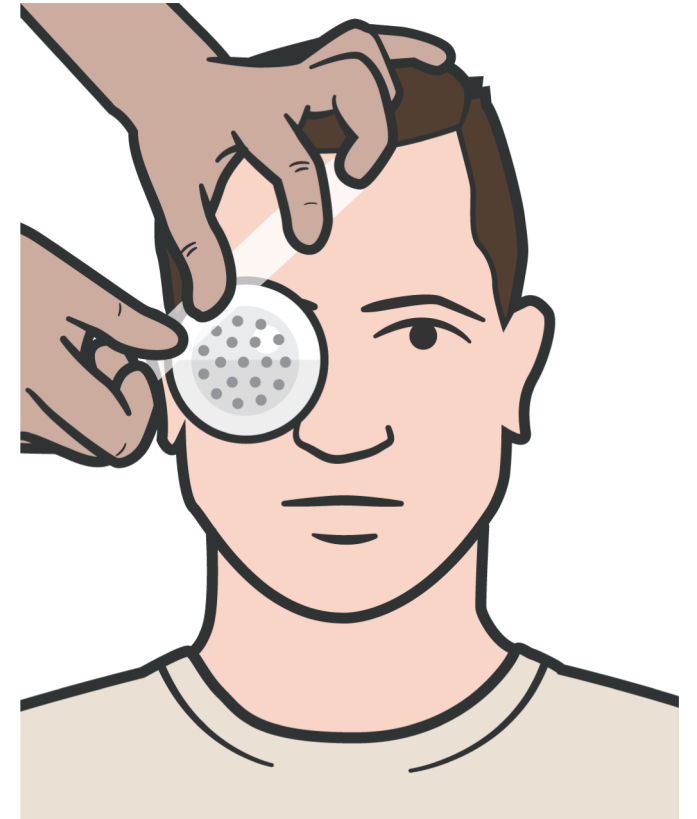
ПРОНИКАЮЧІ ТРАВМИ ОКА

ЯКЩО Є ПРОНИКАЮЧА ТРАВМА ОКА ЧИ ПІДОЗРА НА НЕЇ

Не закривайте обидва ока, якщо уражене тільки одне

Якщо немає щитка для ока, використовуйте тактичні окуляри

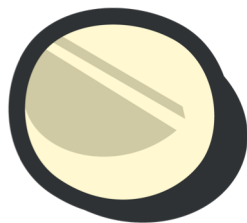

ПРОНИКАЮЧІ ПОРАНЕННЯ

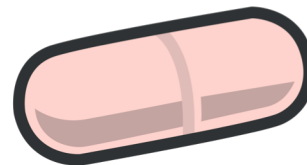
ВІЙСЬКОВИЙ НАБІР ТАБЛЕТОК ДЛЯ ЛІКУВАННЯ РАН (CWMP)

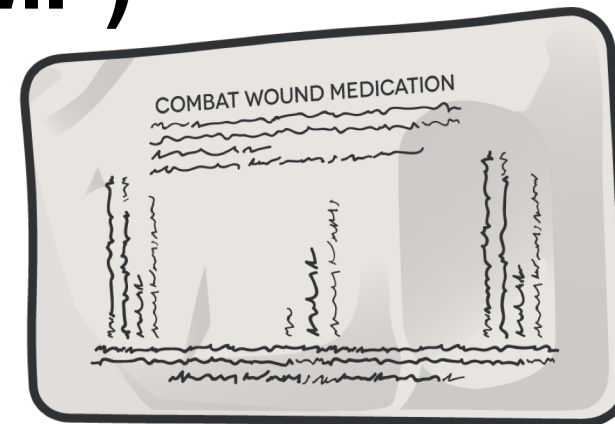
Парацетамол — знеболювальне

Мелоксикам може значно полегшити біль і не впливає на психічний стан потерпілого

Моксифлоксацин — антибіотик широкого спектру дії

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ:

Набір таблеток знаходиться в JFAK бійця

Запишіть усі прийняті бійцем препарати до Картки пораненого Форма DD1380

ОГЛЯНЬТЕ ТА ПЕРЕВ'ЯЖІТЬ ПОРАНЕННЯ

Перев'яжіть усі рани, а потім оцініть усі пов'язки щодо:

- збільшення болю
- поблідіння шкіри
- нерегулярного пульсу нижче пов'язки

Якщо ви виявили одну з таких ознак, це може свідчити про невідкладний стан!

Перевірте, чи накладена пов'язка не **занадто туга**. За потреби послабте її, спостерігаючи, чи не відновлюється кровотеча

**НІКОЛИ НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПОВТОРНО
ОГЛЯДАТИ ПРОВЕДЕНІ ВТРУЧАННЯ!**

MARCH PAWS

CLS
TCCC

ІНШІ ПОРАНЕННЯ

ОПІКИ

ВИТЯГНІТЬ

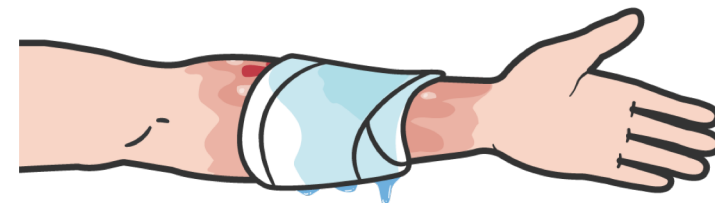
пораненого з палаючого транспорту, будинку чи території

ЗУПИНІТЬ ПРОЦЕС ГОРІННЯ

ПЕРЕВ'ЯЖІТЬ

У більшості випадків слід накласти на опік суху стерильну пов'язку

БІЛИЙ ФОСФОР = ВОЛОГА ПОВ'ЯЗКА

Не давайте ураженій зоні контактувати з киснем

Переконайтеся, що повністю пройшли алгоритм MARCH перед наданням допомоги при опіках

ІНШІ ПОРАНЕННЯ

ПЕРЕЛОМИ

ЗАКРИТИЙ

ВІДКРИТИЙ

ОЗНАКИ ПЕРЕЛОМУ:

- Значний біль та набряк
- Чутне на слух/відчутне під пальцями «кляцання»
- Різниця у довжині чи формі травмованої кінцівки
- Втрата пульсу або чутливості в травмованій кінцівці (перевірте пульс до та після надання допомоги)
- Крепітація (потріскування під пальцями під час пальпації шкіри)

ДОПОМОГА В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкуйтесь із пораненим, якщо це можливо

- **Заспокоюйте**

- **Підбадьорюйте**

- **Пояснюйте** надання допомоги (кожен крок)

- **ОДРАЗУ ПОВІДОМЛЯЙТЕ** командування про потребу в евакуації

- Якщо потрібно, **продовжуйте** комунікацію з командуванням щодо стану постраждалого

КОМУНІКУЙТЕ З ЕВАКУАЦІЙНОЮ / МЕДИЧНОЮ КОМАНДАМИ

- **Координуйте** команду з тактичної або медичної евакуації, використовуючи **стандартний запит на евакуацію (9-line)**

- Записуйте всю інформацію в Картці пораненого Форма DD 1380

TACTICAL COMBAT CASUALTY CARE (TCCC) CARD	
BATTLE ROSTER #: _____	
EVAC: ☐ Urgent ☐ Priority ☐ Routine	
NAME (Last, First): _____	LAST 4: _____
GENDER: ☐ M ☐ F DATE (DD-MMM-YY): _____	TIME: _____
SERVICE: _____	UNIT: _____ ALLERGIES: _____

ТАКТИЧНА ЕВАКУАЦІЯ

ФАЗА 3: ДОПОМОГА НА ЕТАПІ ТАКТИЧНОЇ ЕВАКУАЦІЇ (TACEVAC)

МОНІТОРИНГ СТАНУ ПОРАНЕНОГО

Продовжуйте переоцінку та моніторинг стану пораненого

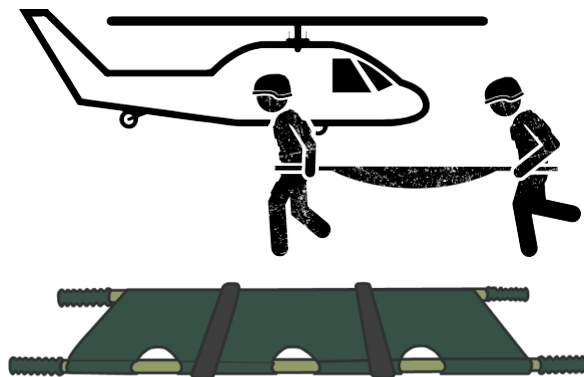
TCCC MEDICAL HISTORY Worksheet	
LINE	DESCRIPTION
1	DATE/TIME
2	UNIT
3	LOCATION
4	OPERATOR
5	WITNESSES
6	MECHANISM OF INJURY
7	TYPE OF INJURY
8	SYMPTOMS
9	TREATMENTS
10	OTHER
11	INITIALS
12	SIGNATURE
13	DATE/TIME
14	UNIT
15	LOCATION
16	OPERATOR
17	WITNESSES
18	MECHANISM OF INJURY
19	TYPE OF INJURY
20	SYMPTOMS
21	TREATMENTS
22	OTHER
23	INITIALS
24	SIGNATURE
25	DATE/TIME
26	UNIT
27	LOCATION
28	OPERATOR
29	WITNESSES
30	MECHANISM OF INJURY
31	TYPE OF INJURY
32	SYMPTOMS
33	TREATMENTS
34	OTHER
35	INITIALS
36	SIGNATURE
37	DATE/TIME
38	UNIT
39	LOCATION
40	OPERATOR
41	WITNESSES
42	MECHANISM OF INJURY
43	TYPE OF INJURY
44	SYMPTOMS
45	TREATMENTS
46	OTHER
47	INITIALS
48	SIGNATURE
49	DATE/TIME
50	UNIT
51	LOCATION
52	OPERATOR
53	WITNESSES
54	MECHANISM OF INJURY
55	TYPE OF INJURY
56	SYMPTOMS
57	TREATMENTS
58	OTHER
59	INITIALS
60	SIGNATURE
61	DATE/TIME
62	UNIT
63	LOCATION
64	OPERATOR
65	WITNESSES
66	MECHANISM OF INJURY
67	TYPE OF INJURY
68	SYMPTOMS
69	TREATMENTS
70	OTHER
71	INITIALS
72	SIGNATURE
73	DATE/TIME
74	UNIT
75	LOCATION
76	OPERATOR
77	WITNESSES
78	MECHANISM OF INJURY
79	TYPE OF INJURY
80	SYMPTOMS
81	TREATMENTS
82	OTHER
83	INITIALS
84	SIGNATURE
85	DATE/TIME
86	UNIT
87	LOCATION
88	OPERATOR
89	WITNESSES
90	MECHANISM OF INJURY
91	TYPE OF INJURY
92	SYMPTOMS
93	TREATMENTS
94	OTHER
95	INITIALS
96	SIGNATURE
97	DATE/TIME
98	UNIT
99	LOCATION
100	OPERATOR

ЗАПИТ НА ЕВАКУАЦІЮ

Використайте формат «9 рядків»

ПІДГОТОВКА ДО ЕВАКУАЦІЇ

- Підготуйте ноші
- Підготуйте обладнання для евакуації
- Зафіксуйте пораненого на ношах
- Зафіксуйте інше спорядження

ЗАПОВНІТЬ РАПОРТ

- M** Механізм поранення
- I** Інформація про поранення
- C** Симптоми
- T** Терапія/надана допомога

ЗАХОДИ ПЕРЕД ЕВАКУАЦІЄЮ

Заповніть Картку пораненого Форма DD1380 TCCC

TACTICAL COMBAT CASUALTY CARE (TCCC) CARD

BATTLE ROSTER #: _____
 EVAC: Urgent Priority Routine

NAME (Last, First): _____ LAST 4: _____
 GENDER: M F DATE (DD-MM-YY): _____ TIME: _____
 SERVICE: _____ UNIT: _____ ALLERGIES: _____

Mechanism of Injury: (X all that apply)
 Artillery Blunt Burn Fall Grenade GSW IED
 Landmine MVC RPG Other: _____

Injury: (Mark injuries with an X)

TQ: R Arm	TQ: L Arm
TYPE: _____	TYPE: _____
TIME: _____	TIME: _____

TQ: R Leg	TQ: L Leg
TYPE: _____	TYPE: _____
TIME: _____	TIME: _____

Signs & Symptoms: (Fill in the blank)

Time				
Pulse (Rate & Location)	/	/	/	/
Blood Pressure	/	/	/	/
Respiratory Rate				
Pulse Ox % O2 Sat				
AVPU				
Pain Scale (0-10)				

DD Form 1380, JUN 2014 TCCC CARD

BATTLE ROSTER #: _____
 EVAC: Urgent Priority Routine

Treatments: (X all that apply, and fill in the blank)

C: TQ Extremity Junctional Truncal Type _____
 Dressing: Hemostatic Pressure Other _____
 A: Intact NPA CRIC ET-Tube SGA _____
 B: O2 Needle-D Chest-Tube SGA _____
 C: _____

Fluid	Name	Volume	Route	Time
Blood Product				

EDS:

Name	Dose	Route	Time
Analgescic (e.g., Ketamine, Fentanyl, Morphine)			
Antibiotic (Moxifloxacin (Letroam))			
Other (e.g., TXA)			

Combat-Pill-Pack Eye-Shield R L Splint
 Thermia-Prevention Type: _____

914 (Back) LAST 4: _____ TCCC CARD

CLS

TCCC

ІНСТРУКТОРСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ

■ Оцінка травм у тактичних умовах

ОЦІНКА ТРАВМ У ТАКТИЧНИХ УМОВАХ

ПІДСУМКИ

- Ми вивчили Оцінку травм у тактичних умовах
- Ми обговорили оцінку пораненого за алгоритмом MARCH PAWS
- Ми обговорили належну комунікацію та документацію

TACTICAL COMBAT CASUALTY CARE (TCCC) CARD

BATTLE ROSTER #: _____

EVAC: Urgent Priority Routine

NAME (Last, First): _____ LAST 4: _____

GENDER: M F DATE (DDMMYY): _____ TIME: _____

SERVICE: _____ UNIT: _____ ALLERGIES: _____

Mechanism of Injury: (X all that apply)

Artillery Blunt Burn Fall Grenade GSW IED

Landmine MVC RPG Other: _____

Injury: (Mark injuries with an X)

TQ: R Arm Type: _____ TIME: _____

TQ: L Arm Type: _____ TIME: _____

TQ: R Leg Type: _____ TIME: _____

TQ: L Leg Type: _____ TIME: _____

Signs & Symptoms: (Fill in the blank)

	Time			
Pulse (Rate & Location)				
Blood Pressure	/	/	/	/
Respiratory Rate				
Pulse Ox % O2 Sat				
AVPU				
Pain Scale (0-10)				

DD Form 1380, JUN 2014 TCCC CARD

CLS

TCCC

ПЕРЕВІРКА ЗНАНЬ

Під час якої фази надання допомоги відбувається оцінка травм у тактичних умовах?

Яке мнемонічне правило використовується для визначення пріоритетності допомоги під час Оцінки травм у тактичних умовах?

Що таке огляд на наявність масивних кровотеч?

ЗАПИТАННЯ?